

نوروز باستانی بر ایرانیان آزاده خجسته باد

روند احداث خط لوله گاز ایران - ارمنستان

هر چقدر صحبتها در مورد افزایش احتمالی قیمت گاز روسی بیشتر شنیده می شوند، توجه جامعه به طرح احداث خط لوله گاز ایران - ارمنستان بیشتر می شود. این طبیعی است. اگر چه امروز بدشواری می توان گفت که آیا گاز ایرانی ارزانتر از گاز روسی خواهد بود یا خیر، اما در هر صورت جاده جدید آلترا تیبو عامل مشخص کنترل قیمت گاز روسی ارسال شونده به ارمنستان خواهد شد. بدین ترتیب راه اندازی هر چه زودتر خط لوله گاز امروز برای ارمنستان هدف روزمره می باشد. بهمین علت طرف ارمنی نسبت به کل طرح و بویژه روند اجرای آن علاقمندی خاصی را نشان می دهد.

اخیراً هیئت ارمنی به سرپرستی آرتاشس تومانیان رئیس نهاد ریاست جمهوری ارمنستان، رئیس کمیسیون ارمنی - ایرانی در امور همکاری اقتصادی از بعضی از قسمتهای احداث بازدید کرده و با روند احداث چه در خاک ارمنستان (در اینجا گروههای شرکت «های روس گاز آرد» فعالیت می کنند) و چه در خاک ایران (در آنجا هم متخصصین ایرانی فعالیت می کنند) آشنا شده است. بعد از این آقای تومانیان طی گفتگو با خبرنگاران خاطر نشان کرده است که امور ساختمانی بطور بسیار فعالی پیشرفت می کنند. اگر این آهنگ حفظ شود، شاید خط لوله حتی زودتر از مهلت پیش بینی شده راه اندازی خواهد شد. یعنی قبل از ۱ ژانویه سال ۲۰۰۷.

برای خوشبینی مشابه پایه هایی وجود دارد. مسأله در آن است که امور زمینی در بخش ارمنی به پایان می رسند. احتمالاً در سال جاری آماده سازی جاده به آغاز نصب لوله کاملاً تمام خواهد شد. یعنی راههای کمکی در طول جاده ها احداث خواهند شد و خندق هم کاملاً آماده خواهد شد. البته در بخشهای جداگانه خندق هم نصب شده است. لذا اکنون لزوم نصب لوله ها احساس می شود. از طرف ایرانی لوله ها به ارمنستان منتقل می شوند. باید خاطر نشان کرد که ایرانیها در کشور خود دستگاه عایق کاری لوله ها را نصب کرده اند. فقط بعد از این پروسه لوله ها به طرف ارمنی منتقل می شوند. تا امروز بطور کلی حدود ۲,۵ کیلومتر لوله منتقل شده است.

تا پایان ماه جاری مسأله تغییرات در طرح اولیه جاده نیز باید حل شود. اگر درست تر بگوئیم، موقعیت جدید بعضی از مراکز جاده تأیید خواهد شد. یعنی برای کاهش تعداد قسمتهایی که از جنگلهای عبور می کنند، خود احداث کنندگان مجبور بودند در مسیر تغییرات مشخص انجام بدهند. طبیعتاً مذاکره هم باید منتقل شوند.

در هر صورت احداث کنندگان مطمئن هستند که آهنگ کار می تواند حفظ شود و خط لوله حتماً در مهلت تعیین شده و شاید از زودتر از آن راه اندازی خواهد شد.

گولوس آرمنی ۱۳۸۴/۹/۸

آیا هلو کاست یهودی «ویژگی» خود را از دست می دهد؟

شناسایی قتل عام ارمنه از سوی اسرائیلیها پدیده چندان نادر هم نمی باشد. اما تا هفته جاری ما فقط به چند نماینده محافل آکادمیک، سیاسی و اجتماعی می توانستیم استناد کنیم که در رابطه با مسأله ارمنی موضع گیری متفاوت با موضع گیری رسمی دارند. علوم است که دولت اسرائیل طی سالهای زیاد در رابطه با تحولات سال ۱۹۱۵ بر توصیفها و اصطلاحات دیگر تأکید می کند. در روز سه شنبه گذشته برای اولین بار روحانی یعنی یونا متسگر خاخام کل اسرائیل به فهرست آنهایی پیوست که از صلاحیت سیاسی پیروی نمی کنند.

یادآوری می کنیم که یونا متسگر طی سفر خود به ارمنستان از تیسیتسزنا کاربرد بازدید نموده و گفته است: «تحولات مربوط به ارمنه در ترکیه را نمی توان بدون اشک بخاطر آورد... بعنوان نماینده روحانیون واقعیت قتل عام را می پذیریم. همه چیز باقی مانده (موضع گیری دولت اسرائیل - هیئت تحریریه) سیاسی و روابط بین المللی است». خاخام در موزه قتل عام شمع روشن کرده، به یاد قربانیان دعا کرده و گفته است که برای یادبود قربانیان هلو کاست هم مراسم مشابه انجام می دهد. در عمل رهبر مذهبی اسرائیلیها نه تنها قتل عام ارمنه را پذیرفته است، بلکه همچنین «جرات کرده است» آن را با هلو کاست یهودیه در یک سطح قرار بدهد. در عین حال توصیف مشابه از سوی بسیاری از هم وطنان وی بویژه

مقامات عالی رتبه بطور بسیار دردناک ارزیابی می شود. حتماً همه سخنان شیمون پرز وزیر امور خارجه اسرائیل را بخاطر دارند، وی در سال ۲۰۰۱ در آستانه سفر خود به ترکیه اعلام کرده بود که هر چقدر هم رنجهای ارمنه وحشتناک باشند، در هر صورت آنها را نمی توان بعنوان قتل عام توصیف نمود. «نمی توان گفت که ارمنه مانند یهودیه قتل عام دیده اند. در مسأله قتل عام مساوی سازی ارمنه با یهودیهها غیرقابل قبول است». بعد از یک سال ریوکا کوهن سفیر اسرائیل در ارمنستان سخنان پرز را تکرار کرده و گفته است که تراژدی ارمنی یک چیز کاملاً دیگر است و هیچ ارتباطی با هلو کاست ندارد. وی شاید «به لطف» همین اعلامیه بخاطر ما مانده است... اما هنوز قبل از ریوکا کوهن در ماه دسامبر سال ۲۰۰۱ گاری کلیمان دبیر دوم سفارت اسرائیل هم در مصاحبه مطبوعاتی در ایروان یک چیز مشابه را اعلام کرده بود: «اسرائیل رنجهای مردم ارمنی را می پذیرد اما ما فکر می کنیم که در این مرحله مورخین باید مسأله را بررسی کنند. آنها باید مشخص کنند که چه وقتی، در کجا و چه چیزی اتفاق افتاده است. بگذار این مسأله مهم آکادمیک بماند»...

از یک طرف منافع سیاسی مقامات رسمی اسرائیل، همکاری استراتژیک با ترکیه، از طرف دیگر تمایل انحصار سازی قتل عام و حتی اصطلاحات «همراه کننده»... کل سیاست آنها بر ویژگی و غیرقابل قیاس بودن هلو کاست متکی می شود... اتفاقی نیست که دیپلماتهای اسرائیلی حتی به واقعیت مطالعه قتل عام در دانشگاههای خارجی نیز واکنش دردناک نشان می دهند. بویژه جنجال مشابه در دانشگاه کلارک ووستت ماساچوست بوجود آمده بود، در آنجا وابسته به مرکز هلو کاست بخش مربوط به قتل عام ارمنه باز شده بود. ایتسحاک لوهانون سرکنسول اسرائیل در نامه خود خطاب به ریاست دانشگاه پشت جملات دیپلماتیک نتوانست احساسات خود را پنهان کند. در نامه گفته می شود: «اگر ما هلو کاست را در مقایسه با قتل عامهای دیگر مطالعه کنیم، بدین ترتیب اهمیت چه هلو کاست و چه قتل عامهای دیگر را کاهش خواهیم داد».

ریاست ترکیه با توجه به این نگرانی دولت اسرائیل در ماه ژوئیه سال جاری هنگام مخالفت با افتتاحیه موزه قتل عام در اسلو استدلال مشابه را استفاده می کرد. عبدالله گل وزیر امور خارجه ترکیه طی ملاقات با همتای نروژی خود اعلام کرد: «وجود بخشهای مربوط به هلو کاست یهودیهها و به اصطلاح قتل عام ارمنه در یک موزه برای مردم ترکی توهین آمیز می باشد». واقعاً باید توهین آمیز باشد زیرا «ماین کامپف» («مبارزه من» کتاب معروف هیتلر) در ترکیه شاهکار محسوب می شود. یادآوری می کنیم که نخست وزیر اردوکان در سال جاری هنگام سفر خود به آمریکا از ریاست سازمانهای یهودی درخواست انجام تلاش برای جلوگیری از قطعنامه ارمنی در کنگره کرده است...

با توجه به توافقات سنتی ترکی - اسرائیلی پیرامون سکوت و رد قتل عام، صدای آنهاهی که از وضعیت سیاسی پیروی نمی کنند، ارزش خاصی را بخود می گیرند. بسیاری از دانشمندان اسرائیلی، شخصیتهای اجتماعی و سیاسی، اکنون همچنین یونا متسگر خاخام کل علناً موضع گیری رسمی کشور خود را نادیده می گیرند. در میان آنها البته پروفیسور اسرائیل چارنی مدیر انستیتوی هلو کاست را نیز باید ذکر کرد که بعد از اعلامیه های جنجال برانگیز ریوکا کوهن نامه محکوم کننده ای را به دولت خود نوشته بود. در این نامه جملات زیر بودند: «بعنوان یهودی و اسرائیلی برای موضع گیری رد قتل عام ارمنه شما خجالت می کشم. رد قتل عام ارمنه برابر با رد هلو کاست می باشد...» یکی از آنها یوسی سارید وزیر سابق آموزش، نماینده مجلس اسرائیل است که در بهار سال جاری در کنفرانس مربوط به ۹۰ - مین سالگرد قتل عام در ایروان سخنرانی کرده و بعد از بازگشت در مقاله خود در مورد جنبه شرم آور مباحثات پیرامون واقعیت تاریخی قتل عام در اسرائیل نوشته بود. فهرست یهودیههایی که فقط به تاریخ خود توجه نمی کنند، بسیار بزرگ است. همچنین باید یوری اشترن عضو مجلس را نیز ذکر کرد که خاخام کل را در سفر به ایروان همراهی می کرد، وی مطمئن است: «ترکیه بزودی قتل عام ارمنه را خواهد پذیرفت زیرا چیزی که تاریخ خود می باشد، نمی تواند رد شود». یک یهودی دیگر یعنی رافائیل لمکین نیز همینطور فکر می کرد، وی در نیمه قرن گذشته اصطلاح «قتل عام» را بگردش می انداخت...

نویایه ورمیا ۱۳۸۴/۹/۵

هیات اسرائیلی بریاست خاخام کل

در زیررناگابرت سید گل گذاشت

یونا متسگر خاخام کل اسرائیل دیروز در دفتر خاطرات موزه قتل عام ارمنه چنین نوشته است که به جز یهودی ها، هیچ ملت دیگری وجود ندارد که درد و آلام ارمنه را درک نماید. وی سخنان خویش را چنین ادامه داده است که «من همبستگی روحانی و مذهبی خویش را نسبت به فاجعه ای که نسبت به ملت ارمنی

داد. سخنان خاخام کل اسرائیل بسیار عمیق و تاثیر گذار می باشد. من از اینکه در این روز تاریخی که دو ملت را به یکدیگر نزدیکتر خواهد کرد، حضور دارم بسیار خوشحال می باشم».

یک سؤال از روزنامه های استانی هانراپتو تیون

خاخام یهودی ها در ارمنستان هنگام مشاهده فیلم های مستند، تصاویر و شواهد قتل عام موجود در موزه قتل عام تعجب نموده سؤال کرده است که: به چه علت ارامنه مبارزه ننموده اند. به وی چنین پاسخ داده شده است که: جوانان ارمنی در اوائل جنگ جهانی اول به خدمت سربازی اعزام شده اند، در آینده نیز تمام روشنفکران ارمنی دستگیر و ملت از داشتن رهبر محروم شده است.

آزگ ۱۳۸۴/۹/۲

شهر والانس فرانسه استقلال قره باغ را برسمیت شناخت

لنا بالزان شهردار شهر والانس فرانسه در ضیافتی که به افتخار آرکادی غوکاسیان رئیس جمهور قره باغ و نائیرا ملوکومیان مدیر اجرایی بنیاد "هایاستان" برگزار شده بود، در برابر تعداد کثیری از ارامنه فرانسه اعلام کرده است که والانس رسماً جمهوری قره باغ را برسمیت می شناسد.

لنا بالزان اعلام کرده است: "قره باغ درخواست استقلال داشته است و باید این استقلال را کسب کند، لذا من فکر می کنم که بعنوان شهردار بایستی به دوستان ارمنی مان در والانس و تمام شهروندان والانس ملحق شوم و بر حق استقلال قره باغ تاکید نمایم."

شهردار والانس در مصاحبه با ما گفت: "شخصاً تمام تلاشها را بکار خواهم گذاشت تا به بلوغ ایده پذیرش رسمی استقلال قره باغ کمک کنم. همچنین قصد داریم ۲۴ آوریل سال ۲۰۰۶ به ارمنستان و به ویژه به شهر ایجوان که خواهر خوانده والانس می باشد، سفر کنیم."

گفتنی است که در شهر والانس علاقمندی بزرگی نسبت به مسائل ارمنی وجود دارد، زیرا بیش از ۱۰ درصد ساکنین شهر اصالتاً ارمنی هستند. بغیر از این، ۵ تن از اعضای شورای نخبگان والانس ارمنی هستند.

رادیو ۱۳۸۴/۸/۳۰

استپاناکرت و مونتبلو شهرهای خواهر خواهند شد

مسئولین شهر مونتبلو ایالت کالیفرنیا ایالات متحده آمریکا برنامه تازه ای آغاز کرده اند که بر اساس آن استپاناکرت پایتخت جمهوری قره باغ کوهستانی و مونتبلو شهرهای خواهر اعلام خواهند شد. در این رابطه حافظ پاشایف سفیر آذربایجان در ایالات متحده آمریکا نامه ای خطاب به آرنولد شوارتزنگر فرماندار ایالت کالیفرنیا و بین مولینار شهردار مونتبلو ارسال و خاطر نشان ساخته است که اجرای برنامه مشابه به حل مناقشه با جمهوری ارمنستان لطمه خواهد زد. دبیرخانه شوارتزنگر به سفیر پاسخ داده است که این مسئله جنبه محلی دارد و او باید به شهردار مراجعه نماید. اما شهردار مونتبلو پاسخ داده است که برنامه خواهر شدن با استپاناکرت را ادامه خواهد داد. در ضمن آرکادی غوکاسیان رئیس جمهوری قره باغ کوهستانی روز گذشته در مونتبلو بوده است.

هایاکان ژاماناک ۱۳۸/۹/۱

آیا نیروهای صلح ناتو در مرز آذری - ارمنی مستقر خواهند شد

باکو، ۲۱ نوامبر، نوپان تاپان: روبرت سیمونس نماینده ویژه دبیر کل ناتو در امور قفقاز جنوبی و آسیای مرکزی که اکنون در آذربایجان بسر می برد پیرامون اجرای برنامه اقدامات همکاریهای انفرادی (IPAP) ابراز خرسندی نموده است. وی با اشاره به این موضوع که فعالیت هایی که در این زمینه انجام شده از سوی وی مهم ارزیابی می شود چنین گفته است که کلیه این موارد در محاسبات مقدماتی که در ماه مارس سال ۲۰۰۶ تنظیم خواهد شد قید خواهد شد.

نماینده ویژه با مشخص نمودن مسئله مستقر شدن نیروهای صلح ناتو در منطقه چنین گفته است که نیروهای صلح ناتو زمانی می توانند در مرز آذری - ارمنی مستقر شوند که طرفین درگیر پیرامون آن به توافق رسیده باشند. وی سخنان خویش را چنین ادامه داده است که ما فعالیت های گروه مینسک OSCE که مشغول حل درگیری می باشد، را دنبال می نمایم. ناتو امیدوار است که مذاکرات سال آتی فعال تر خواهد بود. وی در صحبت های خویش به این موضوع اشاره نموده است که رشد بودجه نظامی آذربایجان به میزان کل بودجه بستگی دارد، وی چنین ادامه داده است که ناتو می تواند توصیه لازم را جهت استفاده مفید از امکانات مالی که اختصاص داده می شود، بنماید.

آزگ ۱۳۸۴/۹/۱

شد، به هزاران ارمنی، که به علت ارمنی بودن به قتل رسیدند، ابراز می دارم. من شریک غم شما هستم. به این امید که روح قربانیان به ارامنه ارمنستان و اسپورک کمک خواهند کرد».

گاراگین دوم و خاخام کل اسرائیل دیروز در زیرناگابرت سبد گل گذاشته اند، از موزه قتل عام دیدن نموده اند، و به یادبود قربانیان قتل عام ارامنه دعا کرده اند. متسگر خاخام کل اسرائیل دعائی را خوانده است که در اسرائیل به یادبود میلیونها قربانی یهودی «هلو کاست» که زنده زنده به آتش کشیده شده اند، می خواند. خاخام کل اسرائیل دعای «هلو کاست» را بدون تغییر یک کلمه خوانده اما بجای کلمه «یهودی» کلمه «ارامنه» را بکار برده است.

هیات روحانی اسرائیل در زیرناگابرت ۳ سبد گل گذاشته است، اولین سبد گل شخصاً خاخام کل، دومین سبد از نام مجلس اسرائیل و سومین سبد از نام کنگره یهودی های اکرائینی گذاشته شده است.

متسگر در گفتگویی که با خبرنگاران داشت چنین گفته است که: «ما به عنوان رهبران جوامع مذهبی مجبور هستیم ملت خود را از کشتارهای وحشتناک مطلع نمایم. قربانیان نباید فراموش شوند، یادبود آنها گرامی است». وی سخنان خویش را چنین ادامه داده است که نباید اعلامیه هایی که مقاصد سیاسی دارند را در مرکز توجه خویش قرار دهیم. وی با اشاره به انتظاراتی که از چارچوب مقامات دولتی و سیاسی اسرائیل دارد چنین گفته است که من شخصاً اشیاء را با نام خود می شناسم. قتل عام ارامنه را می پذیرم و در غم قربانیان قتل عام شریک هستم.

خاخام کل اسرائیل در پاسخ سؤال خبرنگار «آزگ» مبنی بر اینکه «آیا خاخام کل اسرائیل فاجعه سال ۱۹۱۵ را بصورت «قتل عام» ارزیابی می کند یا خیر» چنین گفته است که: «بدون تردید. من این کلمه را بکار می برم. تصاویر و اسنادی که ما مشاهده نمودیم و اشکی که هنگام دیدن این تصاویر چشمان ما را پرکرد بود جنبه ظاهری نداشت. به احتمال قوی به جز یهودی ها هیچ کس نمی تواند این احساسات عمیق را (فاجعه ای که ارامنه داشتند) داشته باشد».

خاخام کل اسرائیل در پاسخ این سؤال که «آیا امکان دارد که کشور اسرائیل قتل عام ارامنه را برسمیت بشناسد یا خیر» چنین گفته است که: «در کشور متوعش بین مقامات روحانی و حکومتی تقسیمات بسیار ثابتی وجود دارد، نمایندگان مقامات روحانی هرگز در کارهای دولتی مداخله نمی کنند، اما «ما احساسات و راستاهایی داریم که بر اساس آن نظر و دیدگاه خویش را ارائه می نمایم».

یوری اشترن نماینده مجلس و رئیس گروه پارلمانی ارمنی - اسرائیلی چنین گفته است که اسرائیل «روابط بسیار خوبی با ترکیه و آذربایجان دارد. ترکیه هم پیمان بسیار مهم ما می باشد». وی سخنان خویش را چنین ادامه داده است که: «اما نظر من چنین است که این امر نمی تواند باعث شود که کسی گذشته خود را فراموش نماید. من یکی از آن یهودیها می باشم که (تعداد آنها روز بروز بیشتر می شود) براین نظر هستند که ما اجازه نداریم با در نظر داشتن مقاصد مقطعی شواهد فاجعه تاریخ ملت دیگری را رد نمایم. من این مورد را به همتایان دو کشور همسایه شما نیز گفته ام. دوستی ما با آنها مهم ارزیابی می گردد. امیدواریم که این دوستی ادامه خواهد داشت. اما فاجعه ارامنه هیچ ربطی به سیاست معاصر ندارد. زیرا آن یکی از فاجعه های وحشتناک قرن ۲۰ می باشد». وی به این موضوع اشاره نموده است که فرانتس ویفر نویسنده آلمانی در کتابی که منتشر نموده به حقایق قتل عام اشاره نموده است».

اشترن به سخنان معروف هیتلر که پیرامون به آتش کشیدن یهودی ها گفته بود اشاره کرده چنین گفته است که: امیدواریم ترکیه در آینده نزدیک قتل عام ارامنه را برسمیت خواهد شناخت، زیرا اروپا همگرایی ترکیه به ساختارهای اروپائی را به مسئله قتل عام ارامنه نسبت می دهد.

سفر هیات روحانی و سیاسی اسرائیل به ارمنستان در نتیجه کمک و مساعدت مستقیم آرا آبراهامیان رئیس کنگره جهانی ارمنی انجام شده است. در گفتگویی که خبرنگار روزنامه «آزگ» با آرا آبراهامیان داشت، وی چنین گفته است که «این سفر از نظر تاریخی بسیار مهم می باشد، در آینده حتماً به این سفر اشاره خواهد شد. اولین بار است که خاخام کل اسرائیل به ارمنستان سفر می نماید. امروز به مسئله قتل عام ارامنه اشاره می شود. سازماندهی این سفر ابتدای فعالیت های من می باشد. چنانکه در آینده سفر اعضای پارلمانی، رجال سیاسی - اجتماعی و فرهنگی نیز صورت خواهد گرفت».

در گفتگویی که با گرش بورشتین خاخام کل ارمنستان داشتیم، وی چنین گفته است که: اسقف اعظم و خاخام کل اسرائیل قبلاً با یکدیگر ملاقات نموده اند، اما این اولین سفر خاخام کل اسرائیل به ارمنستان می باشد. وی سخنان خویش را چنین ادامه داده است که «رهبران روحانی حل چنین مسائلی را که از سوی رجال سیاسی قابل حل نمی باشد، باید بعهده گیرند. وقتی خاخام کل اسرائیل اعلام نمود که مایل است از زیرناگابرت دیدن نماید، احساس عجیبی به من دست